

JAARVERSLAG 1997 DNPP

Inleiding

Het jaar 1997 kan voor het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen worden gekarakteriseerd met de termen vernieuwing, voorbereiding en consolidatie. De vernieuwing heeft betrekking op de opbouw van de 'electronische bibliotheek' op de website van het DNPP, waarin publicaties van partijen digitaal worden aangeboden. De meeste partijen werken hieraan mee; naar verwachting zullen de overige in 1998 volgen. Met voorbereiding wordt bedoeld op de verkiezingen voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer in maart en mei 1998. In samenwerking met verschillende instellingen zal het DNPP rond deze verkiezingen voorlichtende activiteiten ontplooiën. De werkzaamheden hiervoor zijn in de herfst begonnen.

Naast deze activiteiten vroegen ook de traditionele taken van het Documentatiecentrum natuurlijk veel aandacht. De aanduiding 'consolidatie' is hier van toepassing. Binnengekomen materiaal werd verwerkt, bezoekers werden geholpen en telefonische verzoeken om informatie beantwoord. Ook aan de retrospectieve invoer van de catalogus van vóór 1986 in het geautomatiseerde bestand van het DNPP werd in het verslagjaar verder gewerkt.

Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP

Conform het reglement van het DNPP (art. 7, 8, 9 en 10) werd in 1980 het Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP ingesteld. Op 1 januari 1997 bestond het Adviescollege uit de volgende leden:

- prof.dr. D.F.J. Bosscher, hoogleraar Eigentijdse Geschiedenis, op voordracht van de Faculteit der Letteren;
- prof.mr. D.J. Elzinga, hoogleraar Staatsrecht, op voordracht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- prof.dr. F.N. Stokman, hoogleraar Methoden en Technieken van Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek, op voordracht van de Faculteit der Psychologische, Pedagogische en Sociale Wetenschappen;
- dr. J.M. van Boetzelaer (voorzitter), directeur Dienst Onderwijs, Onderzoek en Planning van de Rijksuniversiteit, op voordracht van de Bibliothecaris;
- dhr. Chr. Wiersma, directeur Openbare Bibliotheek te Groningen, op voordracht van de Bibliothecaris;
- dr. A.C. Klugkist, Bibliothecaris, adviserend lid.

Het Wetenschappelijk Adviescollege vergaderde in het verslagjaar op 3 december. Het Adviescollege besprak de activiteiten die het DNPP tot dan toe in 1997 had ontplooid. Verder boog het zich onder meer over de stand van zaken van het retro-project (zie hieronder bij 'Automatisering en Internet').

Personeelsformatie

Op 1 januari 1997 was de staf van het DNPP als volgt samengesteld:

dr. A.P.M. Lucardie - wetenschappelijk medewerker (0,5 fte)

mevr. I.M. Noomen - documentaliste (0,6 fte)

mevr. B.H. Pier - secretaresse (0,7 fte)

mevr. D. van Rheenen - documentaliste (0,5 fte)

mevr. J.J.M. Strijbosch - secretaresse (0,3 fte)

drs. G. Voerman - Hoofd (1,0 fte)

In 1996 was de aanstelling van mevr. Noomen tijdelijk met 0,1 fte uitgebreid in verband met het retro-project (zie hieronder). Deze uitbreiding werd in het verslagjaar verlengd. Dhr. Voerman maakte in het voorjaar gebruik van de regeling betaald educatief verlof. De verlofperiode van drie maanden besteedde hij aan zijn dissertatieonderzoek.

Op 1 december trad drs. B.H. de Boer in dienst van het DNPP in het kader van de 'Banenpoolregeling'. Hij zal zich in de toekomst onder meer bezig houden met de ordening van het landelijke partijarchief van D66. Dhr. De Boer verrichtte al enkele jaren op vrijwillige basis werkzaamheden voor het DNPP.

Ook in 1997 werd de staf van het DNPP weer bijgestaan door vrijwilligers. Zoals al jarenlang de gewoonte is, nam drs. J. Hippe de verwerking van de publicaties van SGP, GPV en RPF voor zijn rekening. De historicus drs. R.F. van Wijk leverde ook dit jaar weer een bijdrage aan enkele bibliografische projecten. In juni maakte dhr. J.F. Bos een begin met zijn activiteiten als vrijwilliger. Eén dag per week houdt hij zich bezig met het verwerken en catalogiseren van schenkingen.

Ten slotte deden in het verslagjaar enkele studenten als stagiaire op het DNPP werkervaring op. Van 2 januari tot 1 april liep dhr. P. Welp, student politicologie aan de Rijksuniversiteit Leiden stage; mevr. L.C. Krüger, studente geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen liep stage in de periode van 1 februari tot en met 18 mei.

Dienstverlening

Ook in 1996 legde de dienstverlening een groot beslag op de arbeidstijd. Vergeleken met het vorige jaar nam het bezoekerstal iets toe tot circa 1.000. Het aantal verzoeken per brief, telefoon en e-mail steeg tot meer dan 1.100. De groep gebruikers bestond ook nu weer vooral uit doctoraalstuden-

ten van verschillende disciplines. Ook HBO-studenten, journalisten, wetenschappers, leraren en leerlingen van middelbare scholen deden echter een beroep op het DNPP. Dienstverlening vond verder plaats door middel van ondersteuning van onderwijsactiviteiten van verschillende aard (zie onder 'Relaties met instellingen en het onderwijsveld').

Documentatie

De tweede belangrijke taak van het DNPP, naast en als voorwaarde voor de dienstverlening, bestaat uit documentatieactiviteiten. Voor een uitgebreid overzicht van de op het Centrum aanwezige periodieken en de overige collecties wordt verwezen naar de in de zomer van 1995 verschenen, geheel herziene en geactualiseerde *Beschrijving van de collecties van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*. Dit overzicht is eveneens te vinden op de website van het DNPP (www.ub.rug.nl/dnpp/). Een globale aanduiding is hier echter op zijn plaats. In 1997 werden op het DNPP de volgende collecties (die bijna allemaal toegankelijk zijn via de geautomatiseerde catalogus) bijgehouden en uitgebreid:

1. *boeken*. Deze collectie bevat historische en politicologische literatuur betreffende politieke partijen, alsmede (auto-)biografieën van politici. Het aantal boeken bedroeg eind 1997 circa 2.600.

2. *brochures*. Deze verzameling bevat door politieke partijen of verwante organisaties uitgegeven brochures, nota's en rapporten. Deze publicaties worden systematisch aangeschaft. Eind 1997 waren ongeveer 4.750 brochures gecatalogiseerd.

3. *knipsels*. Op het DNPP is een uitgebreide collectie krantenknipsels aanwezig over partijpolitieke ontwikkelingen in Nederland, met het accent op de activiteiten van de partijen buiten het parlement. Deze knipselverzameling gaat terug tot 1970. Momenteel worden vier dagbladen geknipt: het *Nieuwsblad van het Noorden*, *NRC Handelsblad*, *Trouw* en *de Volkskrant*.

4. *dag-, week- en partijbladen*. Het DNPP bezit vanaf 1973 een uitgebreide collectie ingebonden of op microfiche gefotografeerde dagbladen, opiniebladen en partijbladen. Zeker bij de laatste categorie wordt gestreefd naar volledigheid.

5. *affiches*. In 1986 is begonnen met het systematisch ordenen, fotograferen en ontsluiten van de groeiende hoeveelheid affiches. Eind 1997 bezat het DNPP bijna 1.600 verschillende affiches van politieke partijen. Tegen betaling kunnen negatieven en/of afdrucken ter beschikking worden gesteld.

6. *geluidsarchief*. Naast interviews met prominente partijpolitici (veelal gehouden in het kader van een specifiek onderzoek) bevat deze collectie vooral integrale geluidsopnames van belangrijk geachte partijbijeenkomsten zoals congressen en partijraden. Eind 1997 telde het geluidsarchief zo'n 350 geluidsbanden en ruim 300 cassettes.

7. *archieven*. Het DNPP ontvangt regelmatig archieven van partijen en parti-

culieren. Voor een overzicht van de collecties die het DNPP in beheer heeft, wordt hier verwezen naar de *Beschrijving van de collecties* en naar de DNPP-site. Hier zij nog vermeld dat met uitzondering van de collecties waarvan de plaatsingslijst nog in voorbereiding is, al deze archieven voor onderzoek beschikbaar zijn. In verband met de beperkende voorwaarden die soms aan de raadpleging van een archief zijn gesteld, verdient het aanbeveling hierover van tevoren met het DNPP contact op te nemen. Het is in alle gevallen noodzakelijk schriftelijke toestemming voor raadpleging te verkrijgen van het Hoofd van het DNPP en in een enkel geval ook van de archiefhouder.

8. *overig*. Zonder uitputtend te zijn, worden hier nog de volgende collecties genoemd:

- statuten, reglementen, jaarverslagen, verkiezings- en beginselprogramma's;
- congresstukken (van congressen, partijraden, algemene ledenvergaderingen).

Mede om de collecties ook voor een vroegere periode op specifieke deelterreinen zo volledig mogelijk te maken, worden bibliografische projecten opgezet. In het verslagjaar werd aan verschillende projecten gewerkt. Met het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (HDNP) van de Vrije Universiteit te Amsterdam bereidt het DNPP een bibliografie en archievenoverzicht van de protestants-christelijke partijen voor. Het is de bedoeling dat deze in het najaar van 1998 is afgerond. De werkzaamheden aan de bibliografie en het bronnenoverzicht betreffende de PPR, waarbij het DNPP samenwerkt met het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) van de Katholieke Universiteit Nijmegen, zijn in 1997 in een wat langzamer tempo voortgezet. Reden hiervoor was het feit dat de archivaris van het KDC gedurende het verslagjaar hiervoor minder tijd kon vrijmaken. Het is de bedoeling dat na de zomer van 1998 weer met volle kracht aan dit project zal worden gewerkt.

Ook in 1997 werd met betrekking tot enkele bibliografische projecten nauw samengewerkt met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam. In samenwerking met deze instelling verscheen in december een geheel herzien en geactualiseerd apparaat voor de geschiedschrijving van de CPN (zie verder onder 'Speciale activiteiten'). Verder werd met het IISG het initiatief genomen tot de opstelling van een overzicht van publicaties van en over politieke stromingen links van de CPN (dat wil zeggen radencommunisme, trotskisme en maoïsme). Met dit project zal in de tweede helft van 1998 worden begonnen. De werkzaamheden aan de uitgave van een veelomvattend apparaat voor de geschiedschrijving van de sociaal-democratie die het DNPP gezamenlijk met het IISG voorbereidt, lagen ook in 1997 grotendeels stil. Reden hiervoor was de langdurige ziekte van de verantwoordelijke medewerker van het IISG. In 1998 zal een beslissing

moeten worden genomen over de voortzetting van dit project.

De verwerking van schenkingen van documentatie en archiefmateriaal is zeer arbeidsintensief. Als aanvulling op de eigen collecties werd onder meer materiaal van het HDNP en het IISG ontvangen. In het verslagjaar vulden de VVD en D66 hun reeds op het DNPP gedeponeerde archieven aan. Per 1 december werd een extra kracht aangesteld die zich met de ordening van het D66-archief zal bezighouden (zie hierboven ook onder 'Personeelsformatie'). Van het op het DNPP aanwezige partijarchief van de VVD werd in maart een klein deel overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief (ARA) te Den Haag. Het VVD-archief is gedeponeerd op twee plaatsen. Het deel tot omstreeks 1976, inclusief de archieven van enkele organisatorische voorlopers, wordt bewaard op het ARA. Het meer recente gedeelte, ongeveer vanaf het midden van de jaren zeventig, is op het DNPP raadpleegbaar. Aanvankelijk overlaptten de door deze archieven bestreken tijdvakken elkaar nogal. Zo bevond zich bijvoorbeeld op beide locaties materiaal van de Liberale Staatspartij (LSP), een voorloper van de VVD uit het interbellum. Hetzelfde gold voor de naoorlogse Partij van de Vrijheid (PvdV). Teneinde tot een voor de gebruiker meer heldere chronologische afbakening te komen, is in 1996 op verzoek van de VVD overeengekomen om de 'oudere' archivalia van het DNPP-gedeelte van het partijarchief naar het ARA over te brengen. Tegelijk werd besloten om de op het DNPP gedeponeerde archieven van de kamercentrales Limburg en Tilburg over te brengen naar het Rijksarchief in Limburg te Maastricht respectievelijk het Rijksarchief in Noord-Brabant te Den Bosch.

Van deze gelegenheid werd door het ARA en het DNPP gebruik gemaakt om de plaatsingslijsten te verbeteren wat betreft de toegankelijkheid. Om de onderzoeker van dienst te zijn, zijn deze lijsten in één band bijeen gebracht. Deze werd op 19 maart gepresenteerd tijdens een feestelijke bijeenkomst op het partijbureau van de VVD in Den Haag. De plaatsingslijsten zijn tevens raadpleegbaar op de website van het DNPP. Toekomstige aanvullingen op het op het DNPP gedeponeerde deel van het VVD-archief zullen na verwerking zo snel mogelijk via de bijgewerkte plaatsingslijst op Internet toegankelijk worden.

Automatisering en Internet

In 1986 startte de automatisering van de catalogus van het DNPP. Daarbij werd gebruik gemaakt van het systeem van het Centrum voor Bibliotheekautomatisering PICA, waarin een groot aantal wetenschappelijke, openbare en speciale bibliotheken in Nederland participeert. Eind 1994 kwam de geautomatiseerde DNPP-catalogus beschikbaar via het Open Bibliotheek Netwerk (OBN). Via de on-line publiekscatalogus (OPC) van de Universiteitsbibliotheek Groningen kan iedereen die toegang heeft tot het OBN, zoekacties uitvoeren in de geautomatiseerde catalogus van het DNPP. In 1996 kwam er

een tweede toegangsmogelijkheid tot de DNPP-catalogus bij, namelijk via de website van het Documentatiecentrum (www.ub.rug.nl/dnpp/). Op deze site biedt het DNPP verder organisatorische en documentaire informatie over de Nederlandse politieke partijen aan.

In 1997 werd een nieuwe stap gezet op het gebied van het digitaal aanbieden van informatie. Het DNPP begon op zijn site met het opzetten van een 'electronische bibliotheek'. Hierin worden publicaties van politieke partijen (zoals artikelen uit ledenbladen en wetenschappelijke tijdschriften, brochures, verkiezingsprogramma's) on-line en full-text aangeboden. Deze documenten worden tevens opgenomen in de catalogus van het DNPP en zijn dus op de gebruikelijke wijze (via bijvoorbeeld auteursnaam of trefwoord) te vinden. De meeste politieke partijen en hun wetenschappelijke bureaus werken aan deze elektronische bibliotheek mee.

Per 31 december 1997 telde de geautomatiseerde catalogus van het DNPP circa 51.000 titels van boeken en brochures en van artikelen uit partijbladen, opiniebladen, wetenschappelijke tijdschriften en dagbladen. Evenals in 1996 is in het verslagjaar het aantal ingevoerde titels sterk gegroeid. Voor een deel komt dit op conto van het in september 1995 gestarte 'retro-project'. Hierbij wordt de van vóór 1986 daterende kaartcatalogus door de catalogiseerafdeling van de Universiteitsbibliotheek retrospectief in het geautomatiseerde bestand van het DNPP ingevoerd. Een gezamenlijke financiële inspanning van de Universiteitsbibliotheek en de primair bij het DNPP betrokken universitaire instellingen (de Rechten- en Letterenfaculteit en de vakgroepen Geschiedenis en Sociologie) maakte het retro-project mogelijk.

Onderzoek en publicaties

Behalve documentatie en dienstverlening heeft het DNPP ook tot taak wetenschappelijk onderzoek naar Nederlandse politieke partijen waar mogelijk te stimuleren, te ondersteunen en te begeleiden. Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen zijn goede contacten met het onderzoeksveld van belang. In 1997 werden verschillende onderzoeksprojecten door het DNPP ondersteund:

- Documentatiewerk ten behoeve van het *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland* (onder redactie van H. Daalder en C.J.M. Schuyt).
- Documentatiewerk ten behoeve van het jaarboek *Parlement en kiezer* (onder redactie van G.G.J. Thissen).
- Documentatiewerk ten behoeve van de bundel van verkiezingsprogramma's voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 1998 (onder redactie van I. Lipschits); uit te geven door de Sdu.
- Apparaat voor de geschiedschrijving van de sociaal-democratie; in samenwerking met het IISG.
- Bibliografie betreffende radencommunisme, trotskisme en maoïsme

- in Nederland; in samenwerking met het IISG.
- Bibliografie betreffende de protestants-christelijke partijen; in samenwerking met het HDNP.
- Bibliografie betreffende de PPR; in samenwerking met het KDC.
- Onderzoeksproject 'campagne Tweede-Kamerverkiezingen 1998'; in samenwerking met de vakgroepen communicatiewetenschappen en politicologie van de Universiteit van Amsterdam.
- 'Research Project on Western-European Communism'; onderzoeksproject gecoördineerd door S. Courtois (Centre d'Etude, d'Histoire et de Sociologie du Communisme; Université de Paris X, Nanterre).
- Herziening en actualisering van *Van bron tot boek. Apparaat voor de geschiedschrijving van het communisme in Nederland*; in samenwerking met het IISG (afgerond).
- 'Parties and Party Systems in Europe since 1945. A Bibliographical Guide to the Literature'; bibliografisch project gecoördineerd door S. Bartolini, D. Caramani en S. Hug (European University Institute, Florence; afgerond).
- Onderzoeksproject 'politieke communicatie'; in samenwerking met het Nederlands Audiovisueel Archief (NAA) en de Universiteit van Amsterdam (afgerond).

Naast de hierboven vermelde ondersteuning van onderzoeksprojecten hebben individuele medewerkers van het DNPP geparticipeerd in onderzoeken en deelgenomen aan wetenschappelijke congressen, onder andere: Politicologenmaal (Soesterberg); de Joint Sessions van het European Consortium for Political Research (Bern), congres over politieke communicatie (Amsterdam).

Verschillende onderzoeksresultaten werden vastgelegd in schriftelijke stukken. Het *Jaarboek 1996* van het DNPP werd begin april gepubliceerd. De verschijning kreeg ruime aandacht van de media. In dit Jaarboek en daarbuiten verzorgden de stafleden van het DNPP in 1997 de volgende publicaties en papers:

- J. Hippe, P. Lucardie, I. Noomen en G. Voerman, 'Kroniek 1996. Overzicht van de partijpolitieke gebeurtenissen van het jaar 1996', in: *Jaarboek 1996 DNPP*, Groningen, 1997, 13-86.
- J. Hippe en G. Voerman, 'GPV en RPF kunnen best fusie aangaan', in: *Trouw*, 19 april 1997.
- P. Lucardie, 'Greening and Un-Greening The Netherlands', in: M. Jacobs, ed., *Greening the Millennium? The New Politics of the Environment*, Oxford, 1997, 183-191.
- A.P.M. Lucardie, 'Vox populi, vox diaboli? Het debat over het referendum in de Nederlandse politieke partijen', in: *Jaarboek 1996 DNPP*, Groningen, 1997, 109-128.

- A.P.M. Lucardie, 'Individualisering van de ideologie', in: *Civis Mundi*, 36 (1997), 2 (apr.), 74-79.
- A.P.M. Lucardie, 'From Family Father to DJ: Christian Democratic Parties and Civil Society in Western Europe', in: E. Lamberts, red., *Christian Democracy in the European Union 1945-1995*, Leuven, 1997, 210-221.
- A.P.M. Lucardie, 'Vetorecht voor varkens. Democratie en milieu', in: *de Helling*, 10 (1997), 3 (najaar), 40-42.
- A.P.M. Lucardie, 'Direct Democrats vs Elective Aristocrats: Dutch Political Parties in Debate about the Referendum'. Paper presented to the workshop 'Plebiscitary Politics and Political Parties' of the ECPR Joint Sessions, Bern, februari 1997.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'The Netherlands', in: *European Journal of Political Research*, 32 (1997), 3/4 (Dec.), 447-449.
- P. Lucardie en G. Voerman, 'Politieke kroniek 1997', in: *Staatscourant*, 15 december 1997.
- G. Voerman en H.J.Ph.G. Kaajan, *Plaatsingslijst van het archief van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie en haar voorgangers (1889) 1946-1976 (1996) met aansluitend de plaatsingslijst van het VVD-archief (1955) 1968-1993, berustend bij het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen te Groningen*, Den Haag/Groningen, 1997.
- G. Voerman, 'Organisatorische geschiedenis van de VVD en haar voorlopers', in: Voerman en Kaajan, *idem*, XV-XXI.
- G. Voerman, 'Organisatiestructuur van de VVD', in: Voerman en Kaajan, *idem*, XXII-XXVI.
- G. Voerman, 'Fusie rood en groen ligt niet in het verschiet', in: *de Volkskrant*, 18 juni 1997.
- G. Voerman, 'Bolsjewieken, tribunisten en het Amsterdams Bureau van de Komintern (1919-1920)', in: *Jaarboek 1996 DNPP*, Groningen, 1997, 129-155.
- Gerrit Voerman, 'Cleio en de liberalen. Over de geschiedschrijving van het Nederlandse liberalisme', in: *Liberaal Reveil*, 38 (1997), 6 (dec.), 266-272.
- Gerrit Voerman, 'Voorwoord', in: M. van Dongen, *Televisieuitzendingen in het kader van de zendtijd voor politieke partijen 1962-1986*, Amsterdam, 1997, I-II.
- Gerrit Voerman, 'The relationship between the Dutch and Russian communist parties, 1909-1991', in: C. Horstmeijer e.a., red., *Around Peter the Great. Three Centuries of Russian-Dutch Relations*, Groningen, 1997, 58-64.
- G. Voerman en M. Schrevel, *De communistische erfenis. Bibliografie en bronnen betreffende de CPN*, Amsterdam/Groningen, 1997.
- G. Voerman, 'Organisatiestructuur van de Komintern', in: Voerman

en Schrevel, *idem*, 15-38.

- G. Voerman en M. Schrevel, 'Geschiedschrijving over het Nederlandse communisme, een aanvullende bibliografie 1986-1996', in: Voerman en Schrevel, *idem*, 139-160.
- G. Voerman en J. Wormer, 'De CPN in cijfers, 1909-1991', in: Voerman en Schrevel, *idem*, 161-170.

Relaties met instellingen en het onderwijsveld

De politieke partijen zijn vanzelfsprekend de belangrijkste organisaties waarmee het DNPP contacten onderhoudt. Van alle partijen ontving het DNPP - deels gratis - periodieken, brochures, nota's en rapporten. Op hun beurt doen partijen ook regelmatig een beroep op de collecties van het DNPP.

Op het wetenschappelijke vlak participeerde het DNPP in het landelijk Postdoctoraal Opleidingsprogramma Negentiende en Twintigste Eeuwse Geschiedenis (PONTEG). Dhr. Voerman onderhield voor het DNPP de contacten met onder andere het IISG, het IPP, het HDNP, het KDC en het NAA.

In de vorige paragraaf werden reeds enkele contacten op onderzoeksgebied met universitaire instellingen genoemd. Daarnaast werden in 1997 door medewerkers van het DNPP ook (gast-)colleges en lezingen gegeven. Dhr. Lucardie hield op 19 juni op het Institut für Politikwissenschaft van de Universiteit van Oldenburg een inleiding over 'Die kanadischen Wahlen und ihre Folgen für das Parteiensystem in vergleichender Perspektive'. Op 21 oktober sprak hij over het liberalisme voor de Groningse afdeling van de JOVD. Over hetzelfde thema hield hij op 28 oktober in Zwolle een referaat voor de kaderschool van het CDA. Dhr. Voerman hield op 10 december een inleiding voor de gesprekskring Geschiedenis van de Wiardi Beckman Stichting (het wetenschappelijk bureau van de PvdA) over de houding van de CPN tegenover de SDAP in het interbellum. Aan het begin van het jaar sprak hij over de collecties van het DNPP voor studenten journalistiek van de Rijksuniversiteit Groningen. Op 26 maart gaf hij een gastcollege in het uitgebreid kernvak over het liberalisme dat door drs. E. de Graaf van de vakgroep Geschiedenis werd gegeven. Op 10 oktober hield hij een gastcollege over de Nederlandse politieke partijen, in het kader van het politicologie-college dat door de sectie Politieke Wetenschappen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid wordt gegeven. Evenals dhr. Lucardie begeleidde hij een aantal studenten bij hun eindschiptie, en adviseerde hij enkele promovendi.

Bijzondere activiteiten

Aan het begin van het verslagjaar werd de CD-rom 'Het Binnenhof' gepresenteerd. Dit interactief computerprogramma zet aan de hand van verschillende personages (kamerlid, minister) de werking van het Nederlandse

politieke bestel uiteen. Bij de inhoudelijke realisatie van deze CD-rom fungeerde het DNPP als adviseur.

In samenwerking met de onderzoeksafdeling van het NAA in Amsterdam en de vakgroepen communicatiewetenschappen en politicologie van de Universiteit van Amsterdam organiseerde het DNPP op 23-25 oktober in Amsterdam het congres 'Images of Politics'. Een kleine honderd wetenschappers bogen zich over aspecten van hedendaagse politieke communicatie zoals uitzendingen politieke partijen, infotainment, politieke marketing, mediastrategieën van politieke partijen en Internet.

Eind november verscheen *Politieke woorden. Termen & begrippen: het Binnenhof*. In dit woordenboek wordt op heldere wijze het hedendaagse politieke jargon uiteengezet. In het Comité van Aanbeveling dat voor deze publicatie in het leven was geroepen, had dhr. Voerman zitting, naast (oud-)politici als mevr. L.S. Groenman (D66), dhr. H. Heijne Makkreel (VVD), dhr. E.C.M. Jurgens (PvdA) en G.J. Schutte (GPV).

Op 18 december werd op het IISG de bundel *De communistische erfenis. Bibliografie en bronnen betreffende de CPN* gepresenteerd. Bij deze gelegenheid hield de publicist H.J.A. Hofland een toespraak met als titel 'Fout in de Koude Oorlog'. De eerste exemplaren van deze bundel, een gezamenlijke uitgave van het IISG en het DNPP, werden overhandigd aan dhr. Hofland en aan dhr. J. IJisberg, voorzitter van de Stichting tot Beheer van de Archieven van de CPN.